

benom zahtjevu. Prema stajalištu toga suda radi se o nezgodi na poslu, jer je mornar i za vrijeme svoga boravka na kopnu bio dužan stajati na raspoloženju zapovjedniku broda, koji je imao pravo svaki čas pozvati ga na brod da nastupi dužnost.

Kasacioni sud, prihvaćajući načelno stajalište drugostepenog suda, ipak je odbio tužbeni zahtjev. U ovom slučaju je naime ustanovio da je mornar imao potpunu slobodu kretanja po gradu i da nije na brodu ostavio obavijest gdje će se i u koje vrijeme nalaziti. Iz ovoga proizlazi da za vrijeme boravka na kopnu nije bio u službi broda.

/DMF, 1963, str. 72o/

B.J.

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 6.XI 1962.

Sté Worms & Cie c/a Sté marocaine
d'exploitations minières de Bou Arfa

Prijevoz stvari morem - Klausule "težina i kvalitet nepoznat" i "upotrijebljene vreće" - Utvrđenje štete bez brodarova prisustva - Klausula "težina i kvalitet nepoznat" nema nikakva pravnog značaja - Klausula "upotrijebljene vreće" ne znači da su vreće prilikom ukrocaja bile poderane - Vozarina - Dužnost kroatelja da tačno navede količinu tereta - Brodar je dužan predati onoliki broj vreća koliko proizlazi iz teretnice, bez obzira što je težinski predao veću količinu od one navedene u teretnici - Zapisnik o utvrđenju štete na teretu koji je sastavljen u brodarovu odsustvu ne može protiv njega služiti kao dokaz, ali može poslužiti sudu za informiranje o činjeničnom stanju - Brodar ima pravo na vozarinu u skladu s uvjetima teretnice prema količini tereta koji je dužan predati na odredištu - Naručitelj se za plaćanje vozarine ne može u svoju korist pozivati na klauzulu u teretnici da je težina nepoznata

Naručitelj je s brodarom sklopio ugovor o prijevozu minerala u vrećama. Nakon ukrocaja brodar je izdao teretnicu u kojoj su među ostalim bile navedene klauzule: "težina i kvalitet nepoznat" te "upotrijebljene vreće". Osim toga bilo je ugovoreno da će brodar imati pravo na dvostruku vozarinu od ugovorene za višak tereta koji preveze, a koji nije deklariran radi unašanja u teretnicu. Na odredištu je ustanovljeno da imamanji broj vreća nego što je to u teretnici navedeno. Isto tako ustanovljeno je da su neke vreće poderane. Sve je to primalac utvrdio zapisnički u odsutnosti brodarevog predstavnika.

Naručitelj tuži broдача za naknadu štete. Brodar u svoju obranu uglavnom iznosi slijedeće razloge: teretnica je sadržavala gore navedene klauzule, što znači da naručitelj mora dokazati kolika je težina robe predana na prijevoz. Vreće su bile upotrebljavane, pa je to razlog što se nešto od količine tereta rasulo; nakon iskroaja brodar je očistio brodska skladišta, pa je naručitelj primio više tereta nego što je navedeno u teretnici; naručitelj je svom kupcu fakturirao količinu robe prema težini navedenoj u teretnici, iz čega proizlazi da ne trpi nikakve štete; napokon količina tereta i stanje vreća utvrđeno je u njegovoj odsutnosti, pa takvo utvrđenje ne može služiti kao dokaz protiv njega.

Prvostepeni sud je obvezao broдача na naknadu štete, a drugostepeni sud je potvrdio presudu prvostepenog suda.

Budući da se radi o prijevozu između dviju zemalja potpisnica Konvencije o teretnici od 1924.god., sud je primijenio propise te Konvencije. Općenita klauzula "težina i kvalitet nepoznat" nema, prema konstantnoj praksi, nikakvog pravnog učinka. Činjenica koja je utvrđena u teretnici, a koja je naknadno i komisijski utvrđena da su vreće bile upotrebljavane, ne znači i da u njima nije bilo moguće držati teret bez štete, jer je poznato da i upotrebljavane vreće mogu biti u dobrom stanju. Prema tome ni jedna ni druga klauzula nisu takve da bi broдача oslobodile tereta dokazivanja protivnog stanja navedenom u teretnici. Ni činjenica na koju se brodar poziva, naime da je naknadno utvrđeno da je jedna količina vreća bila otvorena ili poderana, ne može poslužiti kao dokaz da je to nastalo za vrijeme za koje brodar ne odgovara. U ostalom utvrđenje činjeničnog stanja, izvršeno u odsutnosti broдача ili njegovog predstavnika, iako ne predstavlja dokaz protiv njega, može koristiti sudu za informiranje o relevantnim činjenicama. Na temelju toga sud zaključuje da je predano onoliko vreća manje kako to proizlazi iz zapisnika o utvrđenju štete. Okolnost da je brodar težinski predao više tereta nego što je to navedeno u teretnici, ne može ga osloboditi odgovornosti, jer je naručitelj dokazao da je predao robu prema broju vreća, pa dosljedno tome trpi štetu u količini manje predatog broja vreća minerala.

Brodar je protiv naručitelja podigao protutužbeni zahtjev. Navodi da, prema uvjetima teretnice, ima pravo na dvostruku vozerinu od ugovorene, za onu količinu tereta koju je prevezao, a nije unesena u teretnicu.

Naručitelj se brani navodeći da je u teretnici bila navedena klauzula da je težina nepoznata. Iz toga proizlazi da je brodar obračunao vozerinu na temelju broja vreća koji je bio tačno deklariran i u teretnici naveden. Međutim, kaže sud,

uzimajući u obzir da čl.3, § 3, st.b/ Konvencije o teretnici nameće krcatelju dužnost da točno deklarira sve elemente koji služe za identifikaciju tereta, a osobito težinu, da ništa ne upućuje da je brodar obračunao vozarinu prema volumenu, a ne na temelju težine koja je slijedila iz naloga za ukrcaj na temelju kojega je težina u teretnici navedena, te da je klauzula "težina i kvalitet nepoznat" ništava i bez ikakvog djelovanja, trebalo je prihvatiti protutužbeni zahtjev i brodaru priznati pravo na utuženu vozarinu.

/DMF, 1964, str.16/

B.J.

APELACIONI SUD, Rennes

Presuda od 10.I 1963.

Comptoir commercial André et Cie, Sté générale de surveillance i 4o osiguratelja o/a zapovjednika broda "Orabuena" i Sté Léon Mazella et Cie

Prijevoz stvari morem - Kompletiranje tereta - Krcanje tereta na palubu - Brodar ima pravo, ako je na to ovlašten ugovorom o prijevozu, kompletirati teret i bez posebnog odobrenja naručiteljeva - Za štetu koju prouzroči naknadno ukrcani teret radi više sile, brodar ne odgovara - Za krcanje na palubu naknadno ukrcenog tereta, nije potreban pristanak naručitelja glavnog tereta - Kamioni se mogu krcati i na palubi za vrijeme zimske sezone i za putovanje preko Atlantika - U slučaju više sile brodar nije odgovoran za štetu prouzroči teret smješten na palubi - Krivo smještanje tereta na palubi predstavlja nautičku krivnju zapovjednikovu

Stranke su sklopile ugovor o prijevozu ječma. Među ostalim bilo je ugovoreno da brodar zadržava pravo na svoj račun ukrcati drugi teret, ako naručitelj ne ukrca svoj do pune nosivosti broda. Brodar je bio, također prema ugovoru, dužan naknadno ukrcani teret odvojiti od naručiteljevog tereta. Brod je imao 4.500 DWT, a ukrcao je 4.201 tonu ječma. Brodar je nakon toga ukrcao i smjestio na palubu 35 vojnih kamiona. Na Atlantiku brod je naišao na ciklonsku oluju neobične jačine. Radi valjanja i posrtnja broda popustili su privezi kojima su kamioni bili osigurani, pa je to dovelo do oštećenja pokrivača grotla, što je prouzrokovalo prodor vode do skladišta, pa je na taj način ječam bio oštećen morskom vodom. Naručitelj i osiguratelj tuže brodara i zapovjednika za naknadu štete.